

1. ΩΡΕΣ ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΥΣΗ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 10/03/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 10/03/2022

Σελίδα: 16

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Ωρες κρίσιμων αποφάσεων για τη Δύση

ΓΝΩΜΗ

ΤΟΥ
ΣΠΥΡΟΥ
ΜΠΙΛΑΒΟΥΚΟΥ

Με τον πόλεμο στην Ουκρανία σε εξέλιξη και χωρίς ουσιαστικό ίχνος προόδου στις διαπραγματεύσεις κατάπαυσης του πυρός, τα διλήμματα ασφαλείας για τον δυτικό κόσμο γιγαντώνονται. Οι ευρωπαϊκές χώρες η μία μετά την άλλη παίρνουν κρίσιμες αποφάσεις, όχι μόνο άμεσες και έμμεσες στήριξης της ουκρανικής απόπειρας προσπάθειας αλλά και ενίσχυσης του δικού τους αισθήματος ασφαλείας. Οι παραδοσιακά «ουδέτερες» χώρες της Σκανδιναβίας αναζητούν αυξημένη αγκύρωση στους υπάρχοντες μηχανισμούς ευρωπαϊκής ασφαλείας, ενώ και η Γερμανία ανακρίνωσε τον διπλάσιο-σμο των κονδυλίων που θα διατεθούν για τον αμυντικό προϋπολογισμό της χώρας. Η απόφαση αυτή σηματοδοτεί το τέλος της γερμανικής αμφισβησίας σχετικά με τη συνεισφορά της στη συλλογική ασφάλεια της Δύσης, όπως αυτή αποτυπώνεται στην πολύ μεγάλη καθυστέρηση προσαρμογής της στις αποφάσεις του ΝΑΤΟ για αύξηση των αμυντικών δαπανών όλων των μελών της Συμμαχίας στο 2% του ΑΕΠ τους.

Οι ΗΠΑ από την πρώτη στιγμή κινητοποιήθηκαν με στόχο την αποτροπή της

ρωσικής επιθετικότητας, κοινοποιώντας κατά τρόπο πρωτοφανή πληροφορίες για την επικείμενη εισβολή. Έχουν πρωτοστατήσει στη δημιουργία ενός αραγούς μετώπου οικονομικών κυρώσεων με στόχο την οικονομική ασφυξία της Ρωσίας ως μέσο πίεσης για την κατάπαυση των εκθροπραξιών, πιέζοντας και την Ευρώπη προς την κατεύθυνση αυτή. Έχουν δε συμβάλει στην κινητοποίηση του νατοϊκού μηχανισμού για την ενίσχυση της ανατολικής πτέρυγας της Συμμαχίας, τόσο προς καθυστάθιση των λογικά ανησυχούντων εταίρων όσο και ως μια ένδειξη ετοιμότητας και εγρηγοροσύνης απέναντι σε μια περαιτέρω αποσταθεροποιητική κίνηση του προέδρου Πούτιν.

Οι κινήσεις αυτές είναι αμοιβαίο αν θα σώσουν την Ουκρανία από τον εδαφικό ακρωτηριασμό και τον περιορισμό της κρατικής της κυριαρχίας. Δυστυχώς, τα αποτελέσματα στο πεδίο των μαχών τείνουν να διαγράφουν οποιαδήποτε αναφορά στις βασικές αρχές οργάνωσης του συστήματος διεθνών σχέσεων. Οι κυρώσεις, όσο σκληρές και επιτυχημένες κι αν είναι, δύσκολα θα οδηγήσουν στην ανατροπή των στρατιωτικών τετελεσμένων. Το γεγονός

αυτό δημιουργεί νέα θεμελιώδη διλήμματα για τον δυτικό κόσμο.

Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ουκρανία είναι ο Ρουβίκωνας της αμυντικής της ολοκλήρωσης, εντός πάντοτε του υφιστάμενου νατοϊκού μηχανισμού ασφαλείας. Εν αναμονή του νέου δόγματος ασφαλείας της ΕΕ, της Στρατηγικής Πιξίδας, η επίσημη ανακοίνωση του οποίου αναμενόταν τον τρέχοντα μήνα, τα νέα δεδομένα επιβάλλουν το εν λόγω άλμα συνεργασίας. Προς αποφυγή καθυστερήσεων με αναθεωρήσεις Συνθηκών και τις επακόλουθες επιπλοκές στη διαδικασία επικύρωσής τους, τα κράτη - μέλη μπορούν να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που τους παρέχουν υφιστάμενα άρθρα της Συνθήκης της Λισαβόνας, όπως, για παράδειγμα, τα Α.42(6) και Α.42(7), περί ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της άμυνας και ασφαλείας και περί αμοιβαίας αλληλεγγύης σε περίπτωση ένοπλης επιθετικής δραστηριότητας εναντίον ενός κράτους - μέλους.

Για τις ΗΠΑ, η ουκρανική κρίση επιβάλλει έναν αναστοχασμό και μια επαναπροτε-

ριοποίηση της εξωτερικής της πολιτικής. Η στροφή προς την Απω Ανατολή και τον πρόεδρο Ομπάμα, κατηγορείται ότι έδωσε λάθος μηνύματα προς τη ρωσική ηγεσία περί ανοχής μιας προσπάθειας μονομερούς επανασχεδιασμού του συστήματος ευρωπαϊκής ασφαλείας. Η εν εξελίξει κρίση και η επαναδραστηριοποίηση των ΗΠΑ στην Ανατολική Ευρώπη, έστω και με καθυστέρηση, προσπαθούν να ανατρέψουν την κατάσταση αυτή. Οι ΗΠΑ, επομένως, οφείλουν να τοποθετηθούν ευθέως προς τους ευρωπαίους εταίρους τους κατά πόσο εξακολουθούν να θεωρούν την ανάσχεση της Κίνας πρώτη τους προτεραιότητα. Στην περίπτωση αυτή, η ενίσχυση του ευρωπαϊκού παράγοντα ως κομβικού βραχίονα παροχής ασφαλείας, με τις ευλογίες και τη στήριξη των ΗΠΑ, αποτελεί μονόδρομο για την εμπέδωση μιας ευσταθούς ισορροπίας στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο.

Ο Σπύρος Μπιλβαούκος είναι αναπληρωτής καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Αριών Κοντέλλιν, **ΕΥΝΑΜΕΤ**